

Informace ze zdravotnictví Plzeňského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Plzeň
20. 8. 2007

3

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Plzeňském kraji v roce 2006

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Plzeňský Region in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinická imunologie v Plzeňském kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Plzeňský region in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování informace byly údaje z ročního výkazu A (MZ) 1-01 o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2006. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2006].

Edice IZK o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Na mapce je znázorněno rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní péči k 31. 12. 2006. Jsou zde zahrnuta i místa detašovaných pracovišť. Lůžková péče v tomto oboru není v Plzeňském kraji poskytována.

Vzhledem ke 100 % návratnosti výkazů, reprezentují předkládané údaje kompletní informaci o činnosti oboru na území kraje.

Ambulantní péči v oboru alergologie a klinické imunologie v Plzeňském kraji zabezpečovalo 19,23 (17,97 v r. 2005) lékařů a 28,82 (26,86 v r. 2005) zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (ZPBD), vše souhrn úvazků včetně smluvních. Péče byla poskytována ve 23 zdravotnických zařízeních a pracovištích, z nichž 5 jsou ambulance v lůžkových zařízeních (provedly 35,4 % z celkového počtu ošetření-vyšetření), 10 je samostatných ordinací lékařů specialistů (provedly 33,8 % z celkového počtu ošetření-vyšetření) a 8 je ostatních ambulantních

zařízení (provedla 30,8 % z celkového počtu ošetření-vyšetření). Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 3,47 lékaře, v ČR to bylo 3,93 lékaře.

V průběhu roku 2006 bylo provedeno 97 008 (107 531 v r. 2005) ošetření-vyšetření (dále jen ošetření) celkem, což v přepočtu na 10 000 obyvatel představuje 1 749 ošetření (ČR 2 326). Přepočteme-li počet ošetření na 1 léčeného pacienta byl krajský (2,4 ošetření) i republikový (2,6) průměr překročen v okrese Klatovy a Plzeň-jih. Přepočteme-li počty ošetření na 1 lékaře, pak krajský průměr činil 5 045 ošetření (ČR 5 920).

Ve sledovaném roce bylo v kraji léčeno 39 650 (48 685 v r. 2005) osob celkem, z toho děti ve věku 0-19 let činily 45,6 %. Velký pokles ošetření a vyšetření a zároveň i léčených pacientů u některých lékařů má za následek zvýšení ceny výkonů zdravotní péče v r. 2006 při současné limitaci celkové úhrady. Při překročení limitu úhrad zdravotní péče jsou lékaři sankciovaní od zdravotních pojišťoven. Samostatnou ordinaci lékaře specialisty navštívilo 33,6 % (28,6 % v r. 2005) léčených osob, ambulantní část lůžkových zdravotnických zařízení 42,4 % (40,2 % v r. 2005) a ostatní ambulantní zdravotnická zařízení 24 % (31,2 % v r. 2004) léčených osob. Individuální injekční nebo perorální (sublinguální) specifická imunoterapie alergenem byla zahájena u 2,5 % pacientů. Specifickou hyposenzibilizací se léčí 3 569 (3 695 v r. 2005) pacientů. K určení diagnózy a následné léčby přispívá i možnost aplikace kožních testů, kterých bylo celkem provedeno 173 842 (161 739 v r. 2005), a využití spirometrů. Tyto přístroje používá 91 % pracovišť a bylo na nich provedeno 38 531 (40 014 v r. 2005) výkonů. Na 1 spirometr připadlo 1 834 výkonů.

V roce 2006 bylo sledováno 10 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích, oproti minulému období dvě z nich doznaly změny, místo 15–24 let se sleduje skupina 15–19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je léčen pro více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy: atopická dermatitida L20, pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Kvůli nejednotnosti v diagnostice alergického a nealergického astma J45.0 a J45.9 přistoupila odborná společnost alergologie a klinické imunologie k upřesnění metodiky a ke sledování obou typů astma dohromady jako J45.

Z celkového počtu dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy se jich nejvíce léčilo na pollinosu (J30.1), a to 11 542 pacientů (208 na 10 000 obyvatel). Dále následuje astma bronchiale (J45.9) s 8 753 pacienty (158 na 10 000 obyvatel) a stálá alergická rýma (J30.3) s 5 101 pacienty (92 na 10 000 obyvatel). Jeden pacient může být započítán i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Dispenzarizovaní pacienti ve věku 0–5 let tvořili 16 %, ve věku 6–14 let 29 % a ve věku 15–19 let 22 % z celkového počtu. Pacienti trpící astmatem bronchiale mohou být dispenzarizováni také u lékařů oboru tuberkulóza a respirační nemoci. Pacienti s atopickou dermatitidou mohou být také sledováni u odborných lékařů dermatovenerologů.

Zbývajících šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně je sledováno až od roku 2004. K 31. 12. 2006 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje 36 pacientů s diagnózou D80 imunodeficience s převahou poruch protilátek (ČR 26) a 12 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficience (ČR 16). Obě onemocnění postihují častěji mladší věkové kategorie. Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31–M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží - někdy je nutné diagnózu přehodnotit.

Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresu není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatele nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště. Počet dispenzarizovaných na počet léčených v okresech vypovídá o tom, jak se jednotlivé okresy mezi sebou liší z hlediska skladby léčených pacientů. Porovnáním počtu dispenzarizovaných osob pro vybrané diagnózy na 10 tisíc obyvatel v kraji a ČR se ukázalo, že tyto hodnoty byly v kraji vyšší jen u diagnózy Imunodeficiency s převahou poruch protilátek, Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie, dermatomyositis. Naopak výrazně vyšší byl republikový průměr u diagnóz pollinosa, stálá alergická rýma a astma bronchiale.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval

Zpracovala: Jaroslava Kerestešová

ÚZIS ČR, Plzeňský krajský odbor

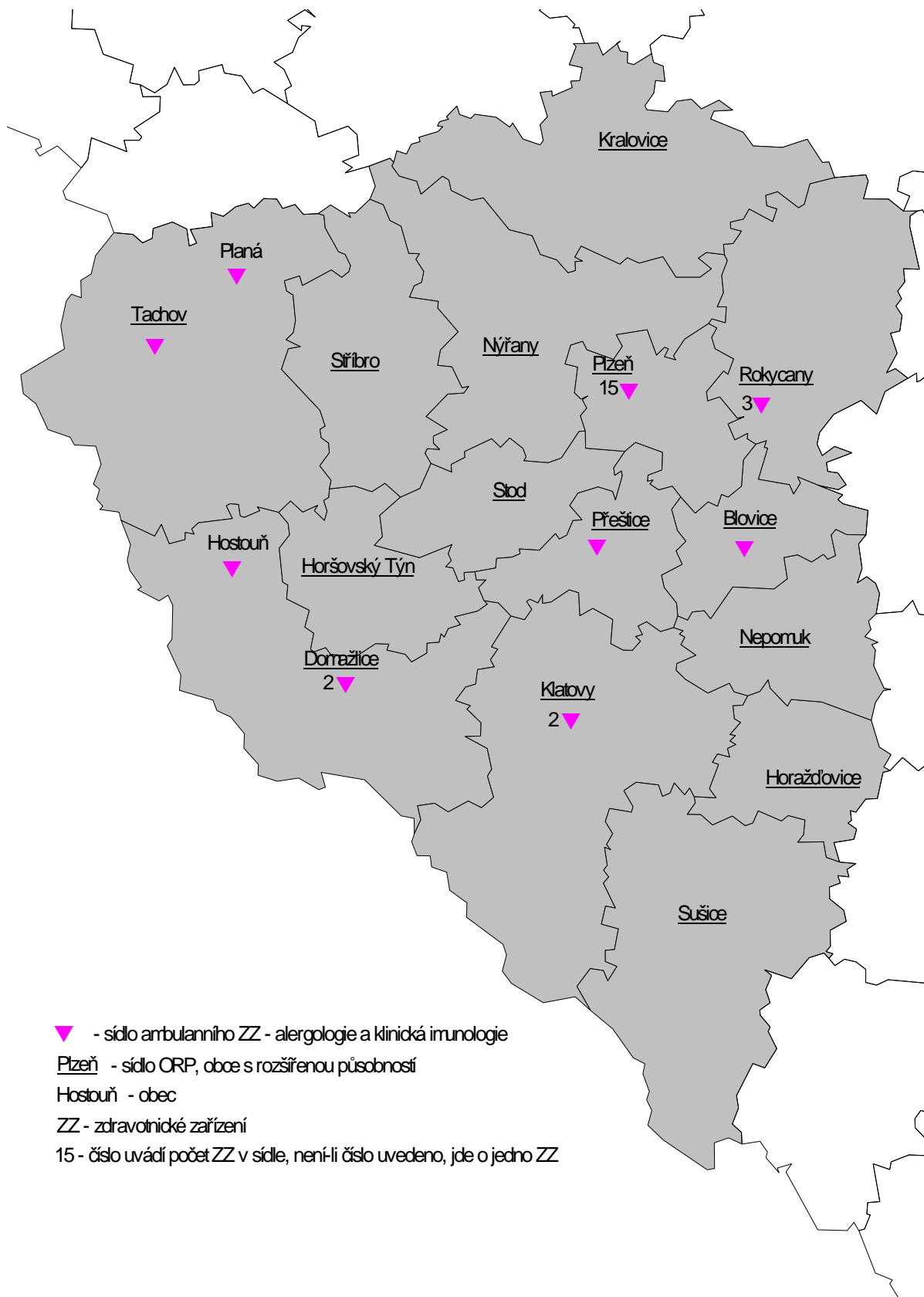
nám. Míru 3, 301 00 Plzeň

tel.: 374 720 168

e-mail: kerestesova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

Sít' ordinací alergologie a klinické imunologie v Plzeňském kraji dle ORP

- ▼ - sídlo ambulanního ZZ - alergologie a klinická imunologie
- Plzeň - sídlo ORP, obce s rozšířenou působností
- Hostouň - obec
- ZZ - zdravotnické zařízení
- 15 - číslo uvádí počet ZZ v sídle, není-li číslo uvedeno, jde o jedno ZZ

Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

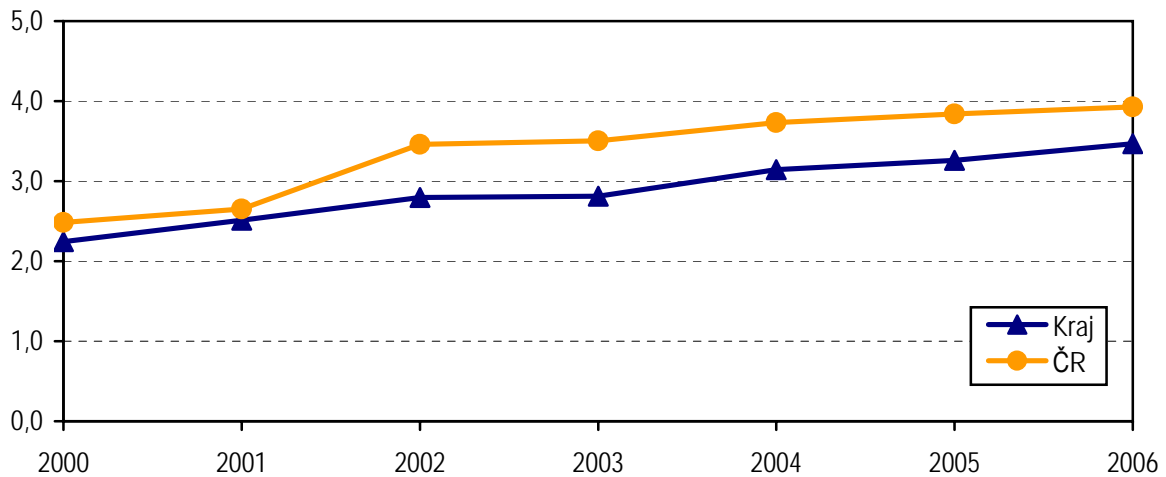
Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho děti ³⁾ (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
podle druhu zdravotnických zařízení								
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	6,72	14,51	16 829	39,0	34 281	5 101	2,0
Samost. ordinace lékařů specialistů	10	6,55	6,95	13 320	46,1	32 808	5 009	2,5
Ostatní ambulantní zařízení	8	5,96	7,36	9 501	56,8	29 919	5 020	3,1
Plzeňský kraj celkem	23	19,23	28,82	39 650	45,6	97 008	5 045	2,4
podle území (okres, kraj, ČR)								
Domažlice	2	1,16	1,31	3 616	37,9	7 639	6 585	2,1
Klatovy	2	0,60	0,80	1 908	57,6	10 592	17 653	5,6
Plzeň-město	13	14,07	22,60	28 229	42,9	62 624	4 451	2,2
Plzeň-jih	1	1,00	1,00	1 225	38,4	4 475	4 475	3,7
Plzeň-sever	-	-	-	-	-	-	-	-
Rokycany	3	1,20	1,61	2 608	74,2	5 628	4 690	2,2
Tachov	2	1,20	1,50	2 064	53,9	6 050	5 042	2,9
Plzeňský kraj	23	19,23	28,82	39 650	45,6	97 008	5 045	2,4
Česká republika	379	404,24	515,35	931 362	36,6	2 393 255	5 920	2,6

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

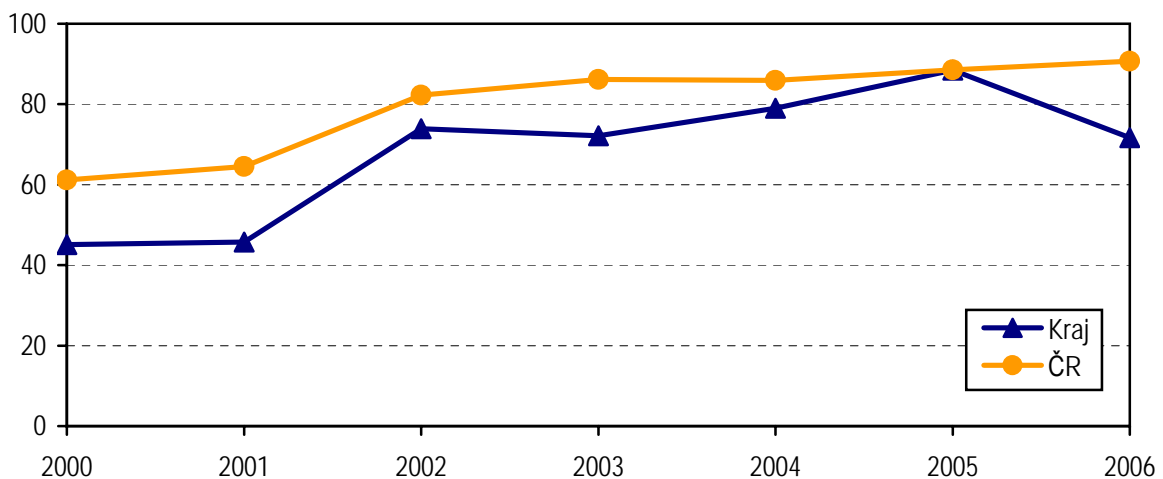
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5 - § 21

³⁾ Děti ve věku 0 - 19 let

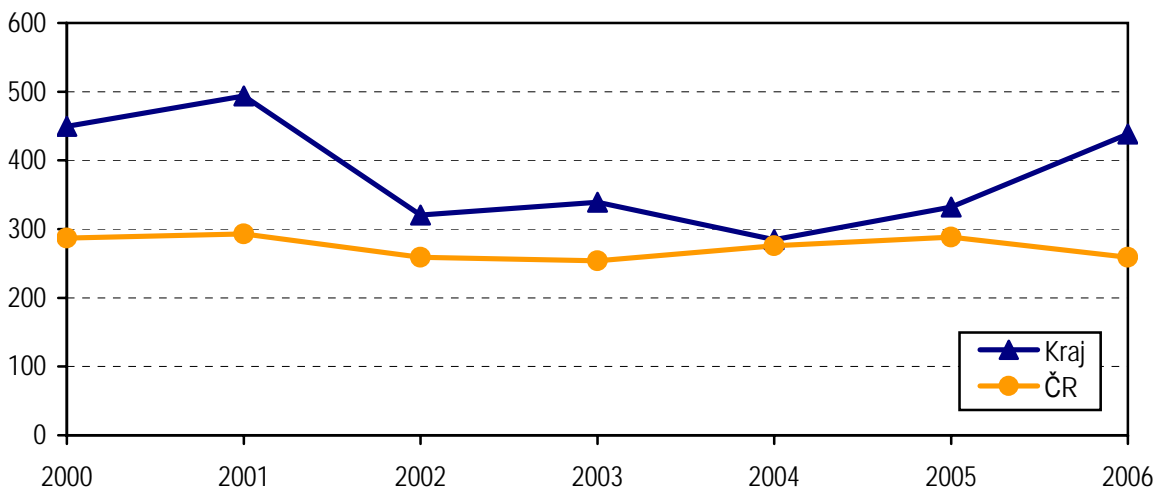
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2000 - 2006**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2000 - 2006**

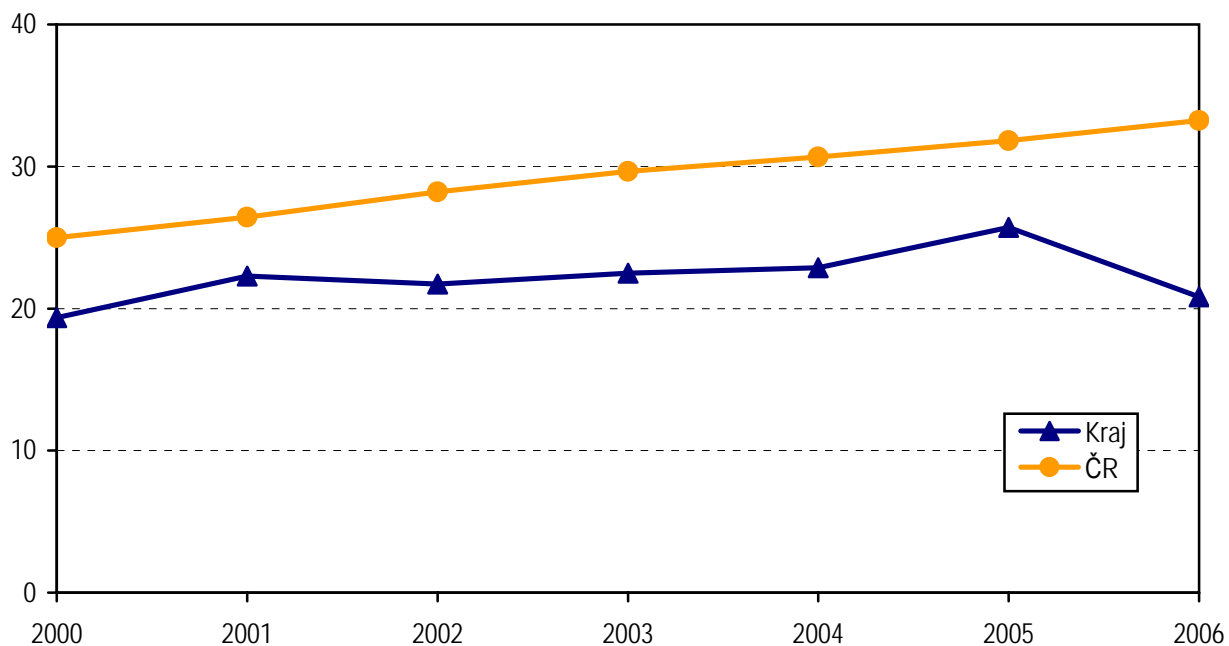
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2000 - 2006**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0-5 let	6-14 let	15-19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	3 215	34,7	27,2	18,5	19,6	57,98	82,94
Pollinosa (J30.1)	11 542	11,3	28,4	25,3	35,0	208,14	332,33
Stálá alergická rýma (J30.3)	5 101	7,1	23,8	22,5	46,6	91,99	160,14
Astma bronchiale (J45.9)	8 753	12,9	32,3	21,0	33,8	157,84	243,51
Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	2 022	41,1	28,3	18,8	11,7	36,46	26,17
Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)	694	25,4	33,3	19,5	21,9	12,51	16,17
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	29	-	-	3,4	96,6	0,52	0,22
Systémový lupus erythematosus (M 32.-)	5	-	-	-	100,0	0,09	0,41
Dermatomyositis (M33.-)	17	-	-	-	100,0	0,31	0,11
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	8	-	-	12,5	87,5	0,14	1,74

**Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosu
na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2000 - 2006**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okres, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiální (J45.9)	Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)
Domažlice	17,6	50,2	27,9	19,9	-	3,1
Klatovy	6,1	45,0	16,0	22,9	1,5	2,6
Plzeň-město	7,1	22,6	9,5	18,7	3,6	0,9
Plzeň-jih	8,1	45,7	20,5	31,8	17,9	0,6
Plzeň-sever	-	-	-	-	-	-
Rokycany	5,7	29,2	21,3	42,5	28,4	9,1
Tachov	10,4	56,4	14,9	40,1	0,9	1,2
Plzeňský kraj	8,1	29,1	12,9	22,1	5,1	1,8
Česká republika	9,2	36,7	17,7	26,9	2,9	1,8

Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin na 1 000 obyvatel téže věkové skupiny - rok 2006

